СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 88. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 16-го квітня, 1937. VOL. XLV. No. 88. Jersey City, N. J., Friday, April 16, 1937. THREE CENTS

ДОБИВАЮТЬСЯ ГОЛОСУВАННЯ НАД СУДОВОЮ РЕФОРМОЮ

ВАШИНҐТОН. — Прихильники президентового пляну судової реформи зажадали від сенатського комітету для судових справ викінчити переслухання в цій справі та віддати справу до вирішення повній палаті.

Сенатори кажуть, що переслухання вже триває понад пять тижнів і воно вже виказало, що противники не можуть подати ніякого нового арґументу; мовляв, свідки вже здавна повторяють ті самі арґументи.

Проти реформи федерального суду за пляном президента Рузвелта виступили президенти 9 колеґій з Нової Англії.

Члени кабінету президента виступали в прерізний спосіб за реформу суду.

ПРЕЗИДЕНТ АПЕЛЮЄ ЗА МИР.

ВАШИНҐТОН. — З нагоди святкування Пан-Американського Дня Пан-Американською Юнією президент Рузвелт і секретар стейту Кордел Гол виголосили промови до держав західньої півкулі. Оба підчеркували потребу миру та уступчиву політику Злучених Держав. Президент Рузвелт вказував на політику невмішування в справи Куби.

ГЕПБЕРН УСУВАЄ ДВОХ МІНІСТРІВ ЗО СВОГО КАБІНЕТУ.

ТОРОНТО. — Гепберн, премієр міністрів канадійської провінції Онтаріо, заставив уступити зо свого кабінету Дейвида Крола, міністра праці, та Артура Ровбака, міністра судівництва, за те, що вони не годилися на політику Гепберна супроти страйку автомобільних робітників Генеральної Моторової Корпорації в Ошаві.

Оба уступаючі міністри видали публичну заяву, в котрій критикують Гепберна за те, що замісць бути безсторонним у страйку, піддержує підприємців проти робітників.

ВИГАНЯЮТЬ СТРАЙКАРІВ СЛІЗНИМИ БОМБАМИ.

ДІТРОЙТ. — Коло три сотки поліції й депутатів шерифа прийшли до фабрики підприємства „Єйл енд Тавн Менюфектюринґ Ко." викидати 150 страйкарів, що засіли в фабриці. Робітники боронились оловяними тягарами, що їх мали під руками. Поліція вжила слізних бомб і заставила робітників покинути фабрику.

СТРАЙК МОРЯКІВ ЗАДЕРЖАВ КОРАБЕЛЬ.

НЮ ЙОРК. — Корабель „Президент Рузвелт", що належить до „Юнайтид Стейтс Ляйнс", мав виїхати в середу вполудне з цього порту до Европи зо 217 пасажирами, але не міг цього зробити, бо 65 членів залоги цього корабля вийшли на сидячий страйк для протесту проти наймання зарядом корабля робітників, яких старі робітники не хотіли.

Пасажири мешкають на кораблі.

РОБІТНИКИ ВІДПРАВИЛИ „БОСА".

МИЛВОКІ (Висконсин). — 115 робітників підприємства „Яр Лянге Дроґ Ко." добивалися від фірми уступлення її голови, Фреда Яра.

Фред Яр, проти котрого страйк був звернений, опирався спершу, бо, мовляв, робітники не мають права відправити з праці свого „боса". Коли робітники почали в фабриці сидячий страйк, він погодився з робітниками й зобовязався усунутися від активного заряду бизнесом.

БІЛІ ЛІНЧУЮТЬ ДВОХ МУРИНІВ.

ДОК ГИЛ (Місісіпі). — Юрба білих людей, зложена з двох соток осіб, заставила шерифа Райта і його двох депутатів віддати їй двох муринів, обвинувачених за вбивство білого купця, Джорджа Виндгема, 30 грудня минулого року.

Юрба повезла муринів на місце злочину й тут привязала їх ланцюхами до дерева. Потім стали їх припікати вогнем з газоліновoї машини. „Бут Джек" МекДеніелс признався зараз, що він стояв на сторожі, як його товариш злочину, Тавнс, стріляв крізь вікно до Виндгема. Його зараз розстріляли. Потім стали припікати полумям Тавнса. Цей теж признався до участи, при чому вмішав ще третього мурина, „Шортія" Доро. Юрба підпікала його ще довше газоліновою машиною, а потім награбла на нього купу ріща, підляла купу газоліною й підпалила. Мурин згорів там живцем.

Потім заарештували ще й „Шортія" Доро. Його побили страшно батогами й муками заставили признатися, що він був у заговорі, але потім він нього відступив. Йому казали виноситися з повіту, загрозивши смертю на випадок повороту.

ТЕМНОТА В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ПОЛЬЩІ.

До господаря Ст. Любашка в селі Томашів, мінсько-мазовецького повіту, прибули дві циганки й один циган. Любашок і його жінка лежали хворі в ліжку. Цигани зорієнтувалися, що господарі хворі й обіцяли їх вилікувати. В тій ціли зажадали від Любашка 100 зл. Коли дістали банкнот, цигани розробили тісто. Циганка вложила 100 зл. в тісто, зробила з тіста форму бохонця хліба й поставила його на шафі. Для дальших „чарів" цигани забрали ще хустки, подушки, кури й індички. Аж за якийсь час темний селянин повідомив про випадок поліцію.

СУДОВИЙ УРЯДОВЕЦЬ НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

Перед трибуналом карного суду у Львові станув Франц Малец, бувший урядовець городського суду в Щирці, за те, що в ночі з 9. на 10. вересня м. р. отворив залізну касу при помочі підробленого ключа і присвоїв собі 704 зл. Крім того закидують йому що намовляв протоколянта Ст. Гайдуна до фальшивих зізнань.

АРЕШТУВАЛИ ДИРЕКТОРА БРОВАРУ.

З наказу прокуратора окружного суду в Стрию арештовано посесора і директора бровару д-ра Колішера в Меденичах, Мечислава Остерзецера. Арештування стоїть у звязку з викриттям грошевих зловживань та інших справ, при чому надіються дальших арештовань.

КІСТЯК У КАЙДАНАХ.

Підчас будови огорожі для охорони лісних культур у Болеславі під Олькушом, келецького повіту, відкрили людський кістяк, якого ноги були сковані залізними кайданами. Коло кістяка знайшли кілька мідяних старопольських монет. Кости поховали на цвинтарі в Болеславі, а кайдани віддали на переховування міській управі в Болеславі.

АРЕШТУВАННЯ СТ. ФЕДАКА.

Поліція в Журавні арештувала Стефана Ярослава Федака, управителя молочарні в Журавні, під закидом протидержавної діяльности. Свого часу він був засуджений на чотири роки вязниці за те, що 1921. р. стріляв у Львові до самоходу, яким їхав тодішний воєвода з маршалом Пілсудським. Відсидівши кару, Федак виїхав на студії за кордон, перед кількома роками прибув до краю, де від двох літ працював у районовій молочарні в Журавні як її керманич.

ВЕСЕЛА ВЯЗНИЦЯ.

Судову владу повідомлено про відносини, які панували в судовій вязниці в Жабю. Вязничний дозорець Марцінковський запрошував вязнів до свого приватного мешкання і забавлявся з ними. Він теж позволяв вязням сходитися з кревними та знайомими, а жінка Марцінковського брала від них різні дарунки. Судова влада вислала до Жабя віцепрокуратора окружного суду з Коломиї, щоби перевів дохоження.

СУД ПОТВЕРДЖУЄ ЗАБОРОНУ ПРОТИ ГАЗЕТНИХ СТРАЙКАРІВ.

Вищий суд у Джемейці, Лонґ Айленд, потвердив заборону нижчого суду проти юнії газетярів не виставляти страйкових пікет перед джемейською касарнею, в котрій відбувається тепер вистава поживи. Страйкуючі газетярі пікетували виставу, кажучи, що власник щоденника „Лонґ Айленд Прес", в котрім газетярі страйкують, має інтерес у цій виставі.

КУПЕЦЬ-ЖИД ПОВІРИВ ОБМАНЦЯМ І ВТРАТИВ 4,000 ЗЛОТИХ.

До Львова приїхав зі Станиславова купець Лейба Гелер. Він зайшов до Палестинського Бюра при вул. Коперника. Коли вийшов з цього бюра, на вулиці приступили до нього два людці, що заявили йому, щоб пішов з ними до Еміґраційного Бюра при вул. Сикстуській, де зможе виміняти злоті на палестинські фунти. В брамі дому при вул. Сикстуській 3 один з них забрав Гелерові коверту з грішми й пішов на перший поверх, ніби щоб міняти гроші. За хвилину цей чоловік вернувся й віддав Гелерові коверту, мовляв — у неділю бюро замкнене. По цих словах оба людці забралися. Аж пізніше Гелер зорієнтувався, що в коверті замісць 4,000 зл. були тільки кусники часопису. Гелер повідомив поліцію, що зачала слідство.

КАНАЛ МОСКВА-ВОЛГА.

Московська „Правда" повідомляє, що будова великого каналу Москва-Волга наближається до кінця. В дні 2. травня ц. р. мають до Москви приїхати перші кораблі з Волги. Щоб усунути тінь з цього великого діла, „Правда" заперечує, буцімто до будови вжито тільки вязнів, мовлячи, що частина робітників походить з вільного найму. Тому, що будова тревала без перерви цілий рік, і то в ріжних атмосферичних умовинах, при роботах погибло безліч людей. Виконано 144 міліони кубічних метрів землі, із передбачених 148 міліонів. Бетонових робіт виконано 2,930,000 куб. метрів з передбачених 300 міліонів.

КРІВАВА СТРІЧА ПОЛІЦІЇ ЗІ ЗЛОДІЯМИ.

Два поліцаї із Ґвіздця, пов. Коломия, заскочили в ночі при кладці на річці Черняве трьох людців, що несли крадене збіжжя. На заклик станути вони дали три стріли й ранили постерункового Бояновського, якому куля розторощила локоть. Злодії втекли серед темряви, а раненого поліцая відставлено до коломийського шпиталю.

НАПАД НА ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКА.

До мешкання гр.-кат. священика Павла в Лечівці, пов. Долина, вдерлися чотири замасковані й озброєні в карабіни бандити, які стероризували священика і зажадали видачі грошей. Священик підняв крик і напасники втекли. Досі не устійнили, чи злочинці забрали щонебудь зі собою.

ПРИСУД СМЕРТИ В ЗОЛОЧЕВІ.

Перед окружним судом у Золочеві з участю лави присяглих відбулася головна розправа проти Григорія Дацкова з Пониковиці, повіт Броди, обвинуваченого за вбивство своїх родичів. По розправі Дацкова засудили на кару смерти через повішення.

ДИТИНА ЗАБЛУДИЛА Й ЗАМЕРЗЛА.

В Підзамочку, повіт Бучач, зголосив Фр. Кусяк поліції, що його 9-літній син Станислав не вернувся від двох днів зі школи, віддаленої 2 км. По слідстві знайшли мертве тіло дитини на полях громади Зашківці, повіт Теребовля. Виявилося, що хлопчик — вертаючись критичного дня домів — заблудив у густій мряці й помер.

БЕЗБОЖНИЦТВО В СОВЄТАХ ЗАЛОМИЛОСЬ.

Московська „Комсомольская Правда" закликає до посилення акції безбожницьких організацій, бо церковні установи щораз більше розвивають свою діяльність і підчиняють своїм впливам не тільки старців і дорослих, але й молодь. В Пензі навіть молодь середніх і вищих шкіл ходить правильно до церкви і співає в церковних хорах, а безбожницькі організації заснітились. Часопис закликає комсомольські організації, щоб станули на поміч організаціям атеїстичним.

ТРАҐІЧНИЙ КІНЕЦЬ НАУКОВОЇ ПОЛЕМІКИ.

Професор віденської політехніки, д-р Павло Філюнгер, скінчив, як відомо, самогубством, затруївшися з жінкою світильним газом. Причиною самогубства була наукова полеміка, яка вивязалася між проф. Філюнгером і його товаришем, також професором віденської політехніки, д-ром Терцаґієм, на тему конструкції мостів у звязку з новою теорією, якої автором є професор Терцаґі, визначний спеціяліст у ділянці механіки. Проф. Філюнгер видав брошуру, квестіонуючи теорію свого товариша, і розіслав тисячі тих брошур всім більшим будівельним підприємствам на цілому світі, головно в Америці. Боротьба між обома професорами велась від 1934 р. Коли проф. Терцаґі видав також брошуру, щоб опрокинути закиди товариша, проф. Філюнгер рішив виступити з другою критикою. Тоді вмішалася в справу академічна влада, яка, розвела проти проф. Філюнгера дисциплінарне слідство, тому, що він закидував свому товаришеві фальшиве застосування математичних рівнань, осмішуючи його у світі технічного знання. Пришовши до переконання, що заподіяв свому товаришеві кривду, проф. Філюнгер відобрав собі життя, зазначуючи в листі, що тим способом хоче відпокутувати свою вину. Життя відобрав собі в порозумінні з жінкою. Перед затроєнням газом зажили обоє ще й отрую. В листі до поліції просив, щоби перед похороном прокололи його серце.

БУРЛИВА ДЕБАТА В АНҐЛІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — В лондонському парляменті розвинулася бурлива дебата над політикою уряду в справі еспанської війни. Опозиція гостро критикувала уряд за те, що він відтягнув сили від Більбао. Вона закидала урядові трусливість, що приносить нечесть анґлійському народові. Деякі критики домагалися, щоб Анґлія „показала свої зуби" й щоб не позволила ген. Франкові виморювати голодом дітей і жінок в Більбао. Але міністер Іден не дався вивести з рівноваги тими закидами і сказав, що він має на увазі життя міліонів людей, які втратилиб життя, якби з приводу нерозважної політики вибухла всесвітня війна. Іден натякнув, що колиб Анґлія хотіла проломати блькаду Більбао, то на це в тій хвилі зареаґувалаб Італія. Переведене голосування всетаки дало переважаючу піддержку урядові в його політиці.

СОВЄТИ ЛЮТЯТЬСЯ НА АНҐЛІЮ.

МОСКВА. — Совєтська преса виливає лють на Анґлію за те, що в еспанських справах вона не займає рішучого становища. „Ізвестія" пишуть: „Анґлійський уряд надриває свій престіж, коли радить анґлійським торговельним кораблям виминати Біскайський залив. Він у той спосіб фактично помагає німецьким і італійським кораблям блькувати Більбао".

ІТАЛІЙЦІ ПОКПИВАЮТЬ З АНҐЛІЇ.

РИМ. — Півофіційний фашистівський часопис „Іль Режіме Фашіста", який часто містить голос самого Мусолінія, помістив статтю, в якій покпиває собі з анґлійської фльоти. Він каже, що анґлійська фльота вже стара і не здужає дати охорону своїм торговельним кораблям. Стаття кінчиться порадою на адресу революціонерів, щоб не робили собі нічого з анґлійської сили і спокійно затоплювали всі торговельні кораблі, які зближатимуться з поживою до Більбао.

НАЗРІВАЄ МОРСЬКА БИТВА КОЛО БІЛЬБАО.

ЕНДАЄ. — Звідси доносять, що лівий еспанський уряд висилає рештки фльоти на море, до Біскайського заливу, в якім є скупчена досить поважна морська сила революціонерів, що не допускає до Більбао довозу харчів та амуниції. Сподіваються, що розіграється між обома воюючими еспанськими сторонами морська битва, від якої залежатиме дальша доля цього міста.

БОЇ БІЛЯ МАДРИДУ.

МАДРИД. — В околицях Мадриду червоні війська горячково наступали на лінії революціонерів, але їх відбито з тяжкими втратами. Премієр лівого уряду, Лярґо Кабалєро, дав приказ свому військовому штабові за всяку ціну проломити лінії революціонерів. Революціонери з цього заключають, що оборонні засоби червоних, як матеріяльні так і моральні, добігають до кінця.

СОВЄТИ ХОЧУТЬ БУДУВАТИ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

ЛОНДОН. — Представник Совєтів заявив, що Совєти задумують розбудувати свою воєнну фльоту, додаючи до неї два тяжкі кораблі. Але Совєти не мають для будови ні відповідних доків ні технічного вивинування. Супроти цього їх представники роблять заходи, щоб замовити будову в Анґлії, або в Америці. Та покищо й анґлійські й американські будівляні доки є заняті, бо ті держави будують свої кораблі.

МІНІСТЕР ШАХТ У БРІСЕЛІ.

БРІСЕЛЬ. — Німецький міністер економіки, Гяльмар Шахт, приїхав до Бельґії, щоб обговорити з бельґійським премієром Ван Зеляндом справи міжнародньої торговлі і щоб евентуально підготовити світову економічну конференцію. Анґлійський і французький уряд уповажнили Ван Зелянда засягнути від Шахта в тім напрямку інформацій. Шахт передівсім сказав, що без політичного успокоєння тяжко надіятися економічної поправи. Далі сказав, що хоч нині всі говорять про війну і хоч війна можлива, проте ніхто війни не хоче і всі її дуже бояться. Про економічні справи він говорив, що Німеччина є склонна обнизити мита й приступити до кооперації в міжнародньому товарообміні. На запит, чи Німеччина малаб що проти того, щоб до торговельної співпраці притягнути і Совєти, Шахт відповів, що ні і додав, що Німеччина тепер веде дуже оживлену торговлю з Совєтами та сподівається, що ця торговля ще більше зросте.

ЗНАК ЧАСУ.

ТОКІО. — Японський уряд пішов слідами анґлійського і зніс мита на залізо і сталь. Внаслідок величезних зброєнь по всьому світу відчувається брак цих металів і ціна їх пішла дуже вгору. Щоб заманити імпорт заліза і сталі, держави обнижують мита.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Адр.: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАРА ПОМИЛКА

Хто визнається сяк так в українській історії, той мусить завважати, що нашим історичним прокляттям є те вічне хитання між Москвою і Варшавою, між тим, хто з тих вічних історичних наших ворогів для нас страшніший і проти кого треба звертати головне вістря. Видвигаємо цю проблему, бо ми знову свідками, як ведеться постійна і вперта, хоч не зовсім отверта, пропаґанда за те, щоб звернути всі наші сили до боротьби — з Москвою. В Галичині прикривається це ще і боротьбою з комунізмом.

І ми, річ ясна, є теж за те, щоб боротися з тою деморалізацією, яку вносить большевизм в українські ряди. Ми теж є за можливо якнайактивнішу акцію проти московського окупанта. Бо й на нашу думку як червона так і біла Москва стоять на перешкоді українській державності. Але ми є проти цього, щоб у тій обєднаній боротьбі проти Москви призвичаювати наш народ і його політичний провід до того, що ми можемо бути розєднані в боротьбі з іншими нашими національними ворогами, а в першу чергу в боротьбі з Польщею. Ми мусимо вже раз навчитися трактувати тих обидвох ворогів нарівні. Це нічого не значить, що Польща слабша і менша, а Росія велика і сильна. Бо важною і рішальною є тут та історична правда, що як би ми не спекулювали, опираючись на одного з ворогів, як би ми не бажали щиро при помочі цього ворога дійти до якоїсь реальної розвязки української державности, вислід цього є такий, що кінець кінців обидва ці вороги, якщо один не може повалити другого, звикли подавати собі руки до згоди, і то завжди коштом нищення самостійницьких змагань української нації.

Навіть найбільші оптимісти, що все ще далі думають, що можливе якесь порозуміння з Польщею чи польським народом, мусять признати, що реальні факти, взяті з сучасного життя, не дають матеріялу до таких оптимістичних висновків. Певно, що й у Польщі є вже одиниці, що переконані, що це є безмежна глупота думати, що буде можна засимілювати 7 міліонів українців. Певно, що вже є і такі поляки, що є за те, що треба дати українцям університет, трохи державних посад і т. п. Але правдою є те, що ті поляки — це білі круки. Значить, нема навіть поважного числа таких поляків, що, наприклад розумілиб, що 7 міліонам українців треба дати хоч — університет та право вживати своєї рідної назви. А коли нема таких поляків, що так думалиб і принаймні не воювалиб з назвами „український" і „Україна", то де взяти тих, що розумілиб потребу створення — Самостійної України? Тому саме не можна говорити про якийсь спільний фронт проти Москви, поминаючи згадувати за спільний фронт проти Варшави, коли там у Варшаві підчас публичної дискусії підносяться ще й тепер голоси, що польська молодь повинна йти на українські землі під Польщею „із кинджалом" і там „стріляти кулею в лоб кожного, хто визнає себе українцем". А такі слова були сказані ось недавно. Публично й у Варшаві.

О. Сновида.

ХТО ПРАВИТЬ РОСІЄЮ?

Досі світ думав, що коли в Росії нема диктатури пролетаріяту, то всеж є диктатура комуністичної партії.

Але з кожним днем множаться енунціяції, і то з цілком міродатних кругів, що і диктатура партії є лише фікція. Насамперед прийшли процеси — один за другим. І з них довідалися здурнілі чужинці, що „зрада", „шпіонажа" і „саботаж" просякнули аж до самих верхівок правлячої верстви. Люди, які в совєтській ґієрархії займали таке становище, як, скажім, у Франції Геріо, ґен. Вейґан або найближчі співробітники преміера Блюма, показалися нагло завзятими ворогами большевицького режіму, які і спали, а мріяли, як би підкопати диктатуру партії; якби хоч за ціну програної війни і втрати провінцій імперії привести до упадку сталінівський режім.

А ось свіжо часописи донесли, що Сталін, у звіті, який він зробив у березні б. р. на пленумі Центрального Комітету комуністичної партії про недомагання тоїж партії, ствердив, що:

1. Чинники саботажу, спроневірення і шпіонажі, що їх управляли аґенти чужих держав, поширилися **на всі або майже на всі** економічні й адміністраційні орґанізації держави і партії.

2. Аґенти чужих держав і троцькісти (збірна назва для всіх противників большевизму — О. С.) проникли не лише в нижчі орґанізації, але і серед „апаратчиків", які займають **відповідальні становища.**

3. Шефи деяких орґанізацій не потрапили відкрити правдивого обличчя цих саботажистів; навпаки, ці шефи часто виказали **недбальство або потуральність,** що позволили ворожим аґентам здобути собі відповідальні становища в апараті державнім або в партії.

Що з цього виходить? Виходить, що, не зважаючи на „залізну дисципліну" партії; на періодичну і часту „чистку", яка вимітала з неї підозрілі елементи; не зважаючи на низку процесів і пильність ГПУ, які відкрили цілий ряд змов ворогів СССР; не зважаючи на це все, в партії і в совєтським апараті державнім аж роїться від закаптурених, але здецидованих ворогів існуючого режіму! З заяви Сталіна виходить, що ціла „велика, славна" і т. і. **компартія російська зогнила, зґанґренувала з середини,** як старе дерево, що напустило в дупло масу гаддя.

І стверджує це не хто інший, лише шеф, вожд і диктатор тої партії, який цілий час дбав про її чистість і здисциплінованінсть, Йосиф Сталін! Чи можнаж у його слова сумніватися?

Скажуть: це порахунки диктатора з немилими противниками, з опозицією. Порахунки порахунками, але коли хто обвинувачує цілу партію в розкладі і в ґанґрені?..

Недавно з Москви вийшов „указ" зачати на місцях критику „апаратчиків", накинених згори шефів місцевих комітетів і інших орґанізацій. Критика з „височайшого повеління" почалась.. А, значить, вона ніщо інше, як те, що **Сталін хоче скокетувати собі населення проти ні до чого нездарного, але зненавидженого в масах партійного апарату.** Цілком, як колись Романови: коли розклалося „всеросійське дворянство", „опора трону", задумали вони через Думу заапелювати до „мужичка", який (дурний і потульний) підстатить спину деспотові і перетворить зогнилу імперію дворянства в цвітуче царство „селянського царя"...

Як знаємо на досвіді царських Дум, трик не вдався і „мужичок" заявився недвозначно проти царату. Те саме — апеляцію до „народу" — хоче зробити і червоний цар. Скористати з ненависти людности до партії і зробити її офірним козлом, для зміцнення свого панування і влади. Олександер II., увільняючи 1863 р. селян від влади панів, думав зискати їх прихильність. Але тим лиш прискорив крах царату. Сталін таксамо, вагаючись і не випускаючи з руки батоґа, думає пародією конституції і нагінкою на партійців зискати прихильність мас для зміцнення своєї особистої диктатури. Гадаємо, що події задалеко зайшли, щоб експеримент міг удатись. **Імени Сталіна від імени зненавидженої компартії вже не відділити.** І він і вона понесуть відповідальність за те, що зробила в СССР ця крівава шайка.

Між іншим часописи донесли про викриття чергової, тим разом воєнної змови проти большевизму в Україні. Арештовано до 57 люда, старшин і підстаршин, головно українців (Тимченка, Зінченка, Григоренка). Це відповідь на нові „ласки" диктатора..

І подібні факти **будуть множитися.** Бо в СССР властиво нема правлячої верстви. Партія не існує. Населення проти режіму. Є лиш одна особа, Сталін, яка вдає, що править. Та життя хутко покінчить і з цею фікцією.

ФРАНЦУЗИ „ВІДКРИВАЮТЬ" СССР.

Військова конвенція між Францією та СССР з 1933 року замкнула була уста безсторонній критиці у Франції. Свого часу французька преса замовчувала безладдя, яке ділялося в царській Росії, що була союзницею Франції; так тепер „не модне" між французами критикувати відносини в союзнім СССР. А проте все більше стає число людей у Франції, що вважають за свою моральну повинність писати про СССР те, що вони дійсно думають, після ознайомлення з життям у совєтській державі. З ріжних таборів виходять ці люди: праві, ліві, капіталісти і робітники, буржуазні демократи, соціялісти, навіть комуністи. Не дуже давно великого розголосу наробила книжка Андрія Жіда, відомого французького письменника і гарячого прихильника СССР. Ставши комуністом перед чотирма роками, А. Жід, старий уже чоловік, схотів на власні очі побачити „обітовану землю" — СССР. Побувавши в СССР, Жід вернувся в рідний край зовсім вилікуваний від „совєтської" недуги. Він у своїй книжечці проспівав хвалу европейській вільнолюбній, культурній традиції і засудив совєтський деспотизм. Шукача краси в житті і в природі, Жіда інтересували більше проблєми культури. Він сам пише, що, як не-спеціяліст у техніці та в господарських справах, мусів „мовчки захоплюватися" тим, що йому показували в СССР, як „чудо техніки". Але і його вразила глибоко **загальна бідність** трудячих мас в СССР і їх прибитість.

Майже одночасно з Жідом побував у СССР французький робітник-майнер Леґе. Леґе — соціяліст, секретар федерації робітників - майнерів, міг у СССР побачити більше, ніж побачив Жід. Як робітник, він міг лекше розібрати зерно від полови в житті совєтського пролетаріяту.

Леґе зробив головні свої помічення в Україні, в Донецькім басені, в цім найбільшім вугільнім районі, що постачає свою продукцію не тільки для СССР, але й за кордон. В Донбасі Леґе побачив, що життя робітника совєтська адміністрація не шанує і не цінить. В копальнях є постійна небезпека від вибуху підземних ґазів. В додаток до цього в Макіївській копальні, як виявилося, було заховано 500 кільоґрамів динаміту. Коли Леґе та інші французькі делеґати звернули увагу совєтським інжинірам на ці непорядки, то дістали відповідь, що від цього нема ніякої небезпеки.

„Чи в революційній країні ґаз не такий небезпечний, я не знаю, — пише Леґе, — але знаю, що у нас такого безладдя не допустилиб".

Леґе переконався, що робітник у СССР не має охорони своїх інтересів перед державно-капіталістичною машиною. Технічна інспекція цілком бездільна і залежна від уряду. Робітники в копальнях працюють не 6 годин, як велить закон, а повних 7 годин, і то без перерви навіть на сніданок. В копальнях нарівні з мужчинами працюють і жінки. Платня, яку мають робітники, убога. 150 рублів місячної платні вважається за нормальну нагороду за працю, але є такі робітники, що мають місячно тільки 80 рублів. Леґе вичислив, що може робітник за ці гроші купити. Отже: черевики коштують там 280—290 рублів, плащ — 350 — 500 рублів, масло — 16 рублів за кільо, хліб — 1 руб. 20 копійок за кільо. Робітник не може заробити на обід. Коли французи запитали комуніста - директора одної копальні, чому влада совєтів не забезпечить робітникам подостатком харчів, то він відловів, що забезпечувати всіх робітників їжею булоб несправедливо. Саме **нерівність** примушує робітників працювати. „Ця мова — пише Леґе, — нічим не відріжняється від мови наших капіталістів".

Набільше здивувало французів те, що в совєтських фабриках і копальнях всюди є присутня **озброєна охорона.** Навіть у глибині копальні ходять озброєні вартові. Леґе так і не добився пояснення, на що совєтська влада має озброєну варту на своїх підприємствах. Леґе сам прийшов до висновку, що комуністична диктатура **не довіряє робітникам,** а тому тримає їх, як каторжників, під воєнним „караулом".

Леґе їхав до СССР з надією побачити там поступ робітничої справи. Але замісць щастя й добробуту знайшов щось зовсім інше. Леґе, вирвавшись із „гостювання" в совєтах, дійшов до такої думки: щоб французька робітнича кляса ніколи не зазнала такого низького рівня життя, на якім перебувають робітники в СССР.

Ж. А.

ЯКІ МИ — ТАКА НАША БУДУЧНІСТЬ

Всяка праця в народнім життю мусить випливати з глибини нашої душі. В народній роботі наші приватні справи мають бути підпорядковані загальним, до народніх справ треба посвяти. В кожній праці треба руководитися чеснотою і характерністю. Чим більше характерних одиниць чесно і з посвятою працює в народнім життю, тим скорше нарід доходить до добробуту і повної народньої та політичної незалежности, а за тим приходить добробут і особисте щастя всіх одиниць — членів народу.

Що так воно дійсно є, про те вчить нас минуле і теперішнє життя ріжних народів, їх змагання до кращого, їх боротьба за першенство, за незалежність і провід у світі. В тих народів, котрі вміли вибитися на перше мсце, головно їх провідники відзначались прикметами чесноти, характерности та посвяти.

Знаний грецький державний муж Аристид, що дс нині є прикладом чесноти, хоч займав найвищі уряди в державі і заряджував всіми державними добрами, був такий чесний, що коли помер, то не лишив майна навіть на похорон. Похоронено його на державний кошт, а дві дочки його були вивінувані з державного скарбу. Хоч земляки зоподіяли йому кривду несправедливим вигнанням з вітчини, то Аристид, коли вітчина була в небезпеці перед наїздом персів, вернувся з вигнання і станув до боротьби проти ворога. Маючи таких провідників, горстка греків могла оборонити вітчину від поневолення.

Один з найбільших завойовників, македонський король Олександер Великий, ішов раз зі своїм військом через пустиню. Була страшна спека, так, що вояки мліли і гинули зі спраги і змучення. Один жовнір якось роздобув шолом води і подав його королеві. Олександер взяв шолом з водою і сказав:

— Що, я мав би пити тоді, коли мої вояки гинуть зі спраги?

По тих словах на очах своїх жовнірів вилив воду зі шолома на землю. На те вояки з одушевленням крикнули:

— З таким вождом ми на все підемо і разом зним згинемо!

Це була одна з багатьох прикмет Олександра, котрі позволили йому створити вірну і непобідиму армію, з котрою підбив цілий старинний світ.

І багато, багато інших, безліч прикладів з історії, вказують нам, якими прикметами мусять відзначитися члени нації й її провідники, щоби нарід міг встоятися перед напором ворогів і доходити до добробуту і сили.

Сильна колись українська держава впала через упадок чуття спільноти і карности в народі і його провідників, котрі в погоні за наживою і особистими вигодами зводили з собою спори, з чого скористали „добрі" сусіди і загорнули українські землі під своє панування. Велика римська держава впало через упадок моралі, обичаїв, чесноти і характерности в суспільности і в державних керманичів.

Мусимо завсіди тямити, що наша праця це маленька, однак важна цеголка в цілій будівлі будучого щастя українського народу. Тому чеснота і характерність мусять нам присвічувати на кожному кроці, бо це є той цемент, що зробить будівлю тривкою і сильною. Не **пустою балаканиною і крикунством, а дійсною працею ми причинюємося до зросту сили нашого народу. Хто багато говорить про свій патріотизм і свою працю для народу і ганить інших — це звичайний собі нероба,** що пустою балаканиною закриває своє лінивство і неробство. З такими нам не подорозі. Ми закочуємо рукави і стаємо до праці для ліпшої нашої будучности. — („Рідне Слово").

Ф. Бляпш.

ДІЯМАНТ

Пан і пані Дільшері, відомі скупарі, жили в старій хаті. Тим, що дивувалися, чому вони живуть у такій рудері, Цезар Дільшері відповідав:

— Я волю мою стареньку, тиху хатину, ніж ваш новітній комфорт, де ви на пятому поверсі збудитеся, як у партері хто пчихне!

Це була правда. Хата справді була спокійна.

Пан і пані Дільшері приймали гостей лише один раз до року, щоби віддати гостину знайомим. Заходило тоді до них багато гостей, бо про них говорили, що то багаті люди та впливові в політиці.

Одного вечора Цезар Дільшері читав часопис біля печі. Нараз він скричав:

— Слухай:

Сидонія опустила книжку, яку читала.

— Щож такого? Може страшна овтомобільна катастрофа притрапилася вуйкові Амадеєві?

— Ні, слухай... „Згублено 17 березня чотирогранний 13-каратовий діямант, який випав із перстеня. Нагорода 25,000 франків, хто принесе його до асекураційної аґенції „Опль" у Фарті або пані Дешампер, вулиця Реноар ч. 15." Що ти скажеш на те?

— Я гадаю, що пані Дешампер була в нас на чаю.

— А коли то був у нас той чай?

— Сімнацятого березня. Так, напевно так... Може в нас згубила?

— І може одержимо 25,000 франків нагороди...

Коротка телефонічна розмова з „дорогенькою панею Дешампер" переконала їх, що діямант не знайшовся.

Пан і пані Дільшері взялися шукати якнайтерпеливіше. Може послугачка Амврозія замела діямант мітлою десь у кут?

Піднімали килими, нібито, щоб їх перетріпати.

Та що домівка була стара та сточена черваками, то діямант міг упасти десь у щілину.

Сидонія взяла велику шпильку та перешукала всі шпари. Так знайшла кілька заржавілих голок, повно сімя, яке попередній комірник давав своїм птахам і кілька шпильок. Шукали лише тоді, як служниці Амврозії не було дома, бо вона моглаб щось підозрівати... Краще хай вона нічого не знає.

Цього року Дільшері не виїхали на вакації. Проводили вечорі поклавшись на животі до землі, присвічуючи долівку свічкою. Комарі їх кусали, та обоє вірили, що ці муки виплатяться.

Одного вечора Цезар викрикнув:

— Ось тут він!

— Де?

— Тут у цій шпарі. Я зачепив у нього іглою. Дивися, як світить! І справді чотирогранчастий.

Сидонія наблишила свічку. Бачила відблиск дорогоцінного каменя. Цезар трудився, щоб його видобути, та діямант добре був заліз у шпару.

— Я принесу сокиру — сказав він — всеодно, за 25,000 франків оплатиться!

Та старий дубавий паркет не подавався. За другим ударом сталь глибоко прорубала дерево. Сокира вбилася в долівку. Цезар припав до сокири, та дорогоцінний камінь усе ще світив із пилу.

Вирвали цілий чотирокутник паркету. Наче божевільна з радощів Сидонія порпала серед пилу вилками. Як прийшла проклята служниця, сказала їй, що згубила ковтки.

— Які ковтки? — спитала Амврозія, яка ніколи не бачила, щоб її пані носила в ухах ковтки.

Та це питання осталося без відповіди, бо щось заблисло під вилками.

— Ось уже є! — викрикнула пані Дільшері, що вже не могла заволодіти над собою.

Цезар припав навколішки, щоби ще краще бачити та вдарив головою об Сидонину голову, всеж вони не посварилися, бо мали важнійші справи.

Пані Дільшері випустила вилки та дріжучою рукою схопила пил, серед якого був зелений самоцвіт. Дмухнула легенько, щоби здути пил. Ще ясніше заблестів діямант, обриси його були виразніші. Це був кусник скла.

Очі їх заіскрилися, наче хотіли прошити когось. Глянули одно на одне без словечка, поглянули на знищену долівку.

Тишину цю Амврозія перебила пискливим і наївним голосом.

— Люїза поступила на службу до пані Дешампер. Бачу її щодня у різника. Вона згадувала мені, що їх пані знайшла той перстень у рукавиці.

Сидонія мало не трісла з люти.

— Коли?

— Коли говорила мені? Буде тому з місяць.

— А коли знайшла?

— Знайшла два дні після Великодня, з того дня, як згубила була його.

Наші діти.

Славка до Ромка:

— Знаєш, у що ми тепер будемо бавитись?

— А в що?

— В зоопарк. Я буду малпою, а ти будеш давати мені цукорки.

Музикальний.

— Ваш син дуже музикальний?

— Надзвичайно! Він грає твори на чотири руки одним пальцем.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„ДЕ ЗГОДА В СЕМЕЙСТВІ".

Банкир Моріс Вертгайм, як кажуть ґазети, протестує в публичнім листі проти становища тижневика „Нейшен" у справі проекту президента Рузвелта щодо світового суду. Тижневик „Нейшен" заявляється за цей проект, а Вертгайм проти проєкту. Він каже, що „Нейшен" повинна написати президентові Рузвелтові: „Ми за вашу ціль, але не за ваші способи доходження до цеї цили".

Чому газети пишуть про це, що банкир не погоджується з тижневиком „Нейшен"? Та „Нейшен" не погоджується часто з усіми банкирами, а всі банкирі з „Нейшеном".

Та в цьому випадку новинка вийшла через те, що банкир Моріс Вертгайм своїми грішми піддержує, чи навіть удержує тижневик „Нейшен".

Отже той, хто дає гроші на тижневик, має про суд одну думку, а ті, що за його гроші статті пишуть, мають іншу.

Яка наука про життя з цього досвіду?

ПОЩО ЛИСТИ ПИСАТИ?

Одначе скажемо: Як банкир Моріс Ветгайм платить своїми грішми тижневик „Нейшен", то пощо йому аж публичні листи до редакторів писати? Чомуб то йому не прийти до редакції й сказати: „Панове редактори! Чи ви не знаєте, що хто музикам платить, той каже, який танець грати? Як ви сміли писати проти моєї думки?"

Показується, що банкир Вертгайм, навіть якби хотів таке зробити, не міг би, бо якийсь час тому він віддав всю правну контролю над тижневиком „Нейшен" у руки робітників.

Та зі слів Вертгайма не видно, що він цього жалує. Він видно з своєю долею зовсім погодився і старається в листі переконати редакторів, що вони помиляються.

ХТО РОБИТЬ ҐАЗЕТУ.

Цікаво знати, кому саме віддав Вертгайм правну контролю над тижневиком „Нейшен"?

Звісно, зрікаючися влади на річ робітників, шеровці могли її передати в руки ріжних робітників. Адже в ґазеті є ріжні робітники: одні пишуть статті, інші складають ці статті, ще інші друкують ці статті, ще інші висилають вже готову ґазету, ще інші нею заряджують

Вертгайм віддав контролю над „Нейшеном" у руки людей, що пишуть статті, себто редакторів.

Чи не булоб ліпше віддати її в руки інших ґруп?

ХІБА ЦЕ ПРАЦЯ?

Але правда, я й забув, що редакторська праця не праця. Дивляться на неї як циган дивився на селянську роботу.

„Що то в тебе за праця? То в мене праця! Я мушу міхом дути, залізо в кліщах тримати, молотом гупати, обертатися то сюди, то туди. А тобі: ори, мели, їдж!"

ЧОМУ СУПЕРЕЧКА?

Суперечка між редакторами „Нейшен" і банкиром Вертгаймом повчальна як приклад того, як інтеліґентні люди вирішують публичні справи.

Отже Вертгайм каже в своїм публичнім листі: ріжниця між мною та редакторами „Нейшена" в тому, що редактори думають, що за обіцянку негайного поступового законодавства з боку президента Рузвелта вони готові жертвувати велику основну засаду демократії, а Вертгайм думає, що для негайних дрібних уступок у поступовому дусі не можна жертвувати основної засади демократії.

Вертгайм не називає становища редакторів „Нейшена" ніякою визиванкою Нема ні зради, ні назадництва, ні фашизму, ні комунізму, ні ніякої іншої терпкої визиванки, якої не щадять люди, які мають мало розумових арґументів.

НАВІТЬ ВОНИ ВЧАТЬСЯ.

Про небувалий страйк доносять з Чепел Гил, у Норт Каролайні. Їхала ґрупа людей омнібусом і хотіла висісти під будинком Свейна в Північно-каролайнськім університеті. Візник омнібуса не захотів їх підвезти під самий будинок, але задержався цілий блок від будинку. Як йому пасажири казали підїхати далі, від відмовився. „Підете, панове, туди пішки", заявив візник.

„Не підемо, бо маємо великі валізки", заявили йому пасажири.

„Ого, підете, бо я далі не поїду. Тут остання стація цього поспішного омнібусу. Лиш льокальні омнібуси туди ходять".

„А як ми не вийдемо?"

„То я вас викину".

„То викидайте. Ми сидимо".

Шофер сдав їх переконувати. На ніщо це не придалось. Один з пасажирів каже шоферові: „Таж за цей час ви вже могли бути під тим будинком".

Шофер повіз їх під будинок.

Здавалося, що нема в цім факті нічого такого нового, щоби про це аж з Норт Каролайни в Ню Йорк телеґрафувати. Але проте є: пасажири були делеґати на конґрес Американського Хемічного Союзу. Видно, якби це були звичайні пасажири, в тому не булоб нічого дивного. Але як учені додумалися до того, що сидячим страйком можна свого добитись, то це видно новинка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Успенія Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали, 520 Норт Мейн Еве. Зарад товариства просить, щоб всі члени прийшли на збори, бо є деякі дуже важні справи до полагодження. А також це будуть останні перед конвенцією збори. Отже коли хто з членів має яку просьбу до конвенції, або які інші жалі, то нехай внесе це на відділових зборах, а ті приймуть це до відома і передодуть вашу справу делеґатови на конвенцію. — Уряд.

ДЖАНСТАВН, ПА. Відділ 300 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться 18-го квітня, точно в годині 1:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів до У. Н. Союзу. — Михайло Ґубернович, предс.; А. Горчак, секр. М. Липко, кас.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Тов. Нова Зоря, від. 88, повідомляє, що збори відбудуться в цю неділю, 18 квітня, в церковнім поміщенні, зараз по Сл. Божій. Зміна наступила з другої неділі по першім на 3-тю неділю. Тому просимо всіх членів о тім памятати й прийти на збори, а при тім просимо теж вирівнювати свої належитости в означеному часі, щоби не заходили непорозуміння. Кожний член повинен і є зобовязаний памятати о тім, що скарбниця не заспокоїть потреб висилки місячної оплати за членів. — о. Д. Микитяк, орґ.; Іван Глодинський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 17. квітня, в годині 6-тій ввечір, в гали під ч. 127 Парк ул. Кожний член має прийти на ці збори і привести нового кандидата в члени, старших чи дітей. В. У. Н. Союзі є ріжні полиси і кожний може собі вибрати яку хоче. — Н. Плуговський, предс.; І. Ліпцан, кас.; М. Сампара, заст. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні і кварталвні збори відбудуться в суботу, 17. квітня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком кожного члена є явитись на ті збори. Нові кандидати, котрі хотілиб стати членами Братства і У. Н. Союзу, хай прийдуть на збори, а радо їх приймемо. Пригадуємо батькам, котрі ще не мають дітей в У. Н. Союзі, хай стараються вписати на цих зборах. Не приявний на зборах член підлягає карі згідно зо статутом. — Антін Карпович, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 18 квітня, в годині 2:30 пополудні, в гали парохіяльній, Блекстон ул. Обовязком кожного члене є бути на квартальних зборах. На цих зборах контрольна комісія здасть справоздання за перший квартал. Неприявний член на цих зборах заплатить кару згідно зо статутом. Пригадуємо родичам, котрі ще не записали своїх дітей до У. Н. Союзу, хай стараються вписати на цих зборах. Взиваємо довгуючих членів вирівняняти свої залеглости, щоб не перетягати з місяця на місяць, бо це спричинює заколот в товаристеі. Котрі члени ще не мають пропамятної книги, а хотілиб мати, хай зложать 1 дол. в секретаря, а секретар замовить і доручить членові. — І. Околіта, предс.; І. Паньків, кас.; Н. Вецал, фін. секр.; С. Мостецький, рек. секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квтіня, в годині 2-гій пополудні, в льокалі У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Просимо всіх членів зійтися на час, бо є важні справи до порішення. Члени, котрі замовили пропамятну книгу, отримають її на цих зборах. Хто ще з членів бажає мати пропамятну книгу, прошу зголоситись до секретаря. — Петро Головачук, фін. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Відділ 300 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, щоб прийшли на збори в неділю, 18. січня, в годині 3-тій пополудні, в Геґеровій Гали, бо маємо важні грошеві справи. — М. Ґубернович, предс.; М. Липка, скарб.; А. Годчак, фін. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі, 10 Колфакс Ст. Обовязком кожного члена є бути на зборах, бо є важні справи до вирішення, як справа 25-літнього ювилею братства і ухвалення проекту на конвенцію У. Н. Союзу. — Петро Причка, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній. Просимо всіх членів явитись на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як ухвалення спільного проекту для делеґата на конвенцію. Напоминаємо довгуючих членів, щоб цього місяця сповнили свою залеглість, бо інакше будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів і дітей до Товариства без вступного. — Гр. Волянський, предс.; Ів. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім М. Драгоманова,. від. 181, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайні збори відбудуться в суботу, 17. квітня, в годині 6-тій ввечір, в У. Н. Домі, на Копилай Гіл. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важна справа до полагодження. Не приявний член буде караний згідно з ухвалою. Стефан Шевчук, предс.; Павло Тиняк, кас.; П. Черкас, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, подає до відома, що збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 1-шій пополудні. Просимо місцевих і позамісцевих членів явитися на час. Збори відбудуться в церковній гали. — С. Савка, секр.

МИХАЙЛО П. ДОФІ,

директор публичної безпеки в Нюарку, Н. Дж., є для своєї громади вельми заслуженою людиною. Ось деякі з його численних осягів:

В жовтні 1934 р. завів Патрулюючий Відділ Поліційного Радія, цей відділ спатролював простір 2,500,00 миль, арештував 5,931 осіб і заощадив автомобілістам $390,950 через вишукання їхніх украдених авт.

В липні 1935 р. зорґанізував Поліційний Відділ Наглої Потреби, який уратував життя 130 людям та уділив першої помочі 2,500 особам.

Зорґанізував Детективне Бюро, Відділ Вишукування Підпалячів, Відділ Вишукування Рекетірів, улаштував Бюро Реєстрів і Ідентифікацій Одиниць при Поліційнім Департаменті та поправив значно справу вуличного руху.

За зорґанізовану в жовтні 1936 р. Академію для Вправ Поліції і Пожарників дістав признання від Джана Едґара Гувера, директора Федерального Інвестиґаційного Бюра.

Від часу, як директор Дофі обняв свій уряд, в місті Нюарку стало людям безпечніше жити, бо зменшилися значно ріжні злочини і рекетірства.

(огол.)

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

27.

Тов. ім. Б. Хмельницького під покр. Пр. Тройці, від. 158 У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Й., приняло на своїх звичайних місячних зборах, які відбулись 3. квітня б. р. такі проєкти, які поручають під увагу шановним делегатам:

1) „Свободу" побільшити на вісім сторінок, щоб зробити її ще більш інтересною. Кошти на це роздобути з оголошень.

2) Треба, щоб У. Н. Союз знову приступив до видавання календаря для членів так, як було попередніми роками.

3) Щоб урухомити справу захисту Сиротинця і приступити до її зреалізування якнайскорше. Постаратися теж, щоби при тім захисті було місце на літні вакації для підростаючої дітвори з великих міст.

4) Щоб денна дієта делегата виносила $6.

5) Члени відділу висказують своє признання Редакції „Свободи" за її чесну і совісну працю для організації, як і для всього українського народу. Хай ці прості, але щирі наші слова додадуть її витревалости і сил до дальшої праці.

Юліян Павчак, предсідник і делегат; **Михайло Баглай,** секретар; **Василь Косців,** касієр.

28.

Відділ 373 У. Н. Союзу в Сейнт Луїс, Мо., ухвалив на звичайнім мітінгу, який відбувся 11. квітня б. р. такі проєкти:

1) В першу чергу членниці дають признання головному урядові У. Н. Союзу за те, що веде добру і чесну господарку в нашій організації. Це, що наша організація перейшла такі тяжкі часи, вказує, що є добра і чесна праця в головній канцелярії як і по наших відділах.

2) Члени нарікають, що наші місячні вкладки зависокі. Треба на конвенції щось у тій справі вирішити.

3) Конвенцію скликувати що 6 років і знести народній фонд. З того дати полекшу членам, а буде менше нарікань і лекше буде приєднувати нових членів.

4) Календарі не мають бути примусові. Хто хоче, хай собі замовить у книгарні „Свободи".

5) Молодь звільнити від газети, а тоді може лекше притягнемо її до організації.

6) В молодечім департаменті завести, щоб обезпечення в клясі ч. І. (за 25 центів) було таке як в американських асекураціях, щоб можна було платити і по 18 роках, щоби була дивіденда по трьох роках, та щоби була кожного року. А як хто перестає платити, то щоб можна було за грамоту дістати готівку.

7) Зазначуємо, що на зборах були делегатка і заступниця і брали участь у дискусії.

В. Логуш, предсідниця; **Параня Щупляк,** касієрка; **А. Ґромоцька,** секретарка і делегатка.

29.

Члени відділу 375 У. Н. С. в Філядельфії, Па., домагаються:

1) Щоби помістити в статуті У. Н. Союзу ухвалу: що кожний урядник головної канцелярії не може бути більше вибраний як на 2 каденції.

2) Щоб урядники головної канцелярії не мали права підвищувати собі платні, бо платні для них має вирішити конвенція.

3) Щоб газету „Свободу" чисто відокремити від У. Н. Союзу.

4) Щоб членів У. Н. Союзу не примушувати оплачувати ґазету „Свободу", коли вони її не хотять.

5) Щоб старим членам У. Н. Союзу дати більшу премію в дивідендах.

6) Щоб фонди додаткові конечно знижити як запомогових з 8 на 5 центів, а конвенційний з 5 на 3 центи.

7) Щоб помістити ухвалу в статуті У. Н. Союзу в справі задовжених членів у відділах щодо неплачення місячних вкладок, за яких відділ заложив з своєї каси, висилаючи вкладки за них до У. Н. Союзу, щоб їх підтримати. Отже, коли ці члени відійшли на продовження, або є далі членами, а відмовляються звернути цей довг до відділу, то щоб ці вкладки були звернені до відділової каси з вартости їх грамот.

8). Щоб членам, котрі беруть позичку на свої грамоти, знижити процент з 6 на 3.

Параня Чопик, заст. предс.; **М. Ільків,** касієр; **Я. Лежняк,** секретар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

АКРОН, О.

На Рідну Школу й визвольну боротьбу.

В нашій громаді основувався недавно відділ Союзу Українок ч. 9. Помогла нам зорґанізувати цей відділ заступниця предсідниці Союзу Українок п-ні Катерина Ділай з Клівленду. Пані Ділай прибула на наші збори, що відбулися в домі гром. Анастазії Мінко, та пояснила присутнім жінкам ціль і завдання орґанізації Союзу Українок Америки. Присутні були захоплені промовою п-ні Ділай і ділом доказали своє бажання орґанізованости, бо таки на тих самих зборах усі як одна рішили приступити до Союзу Українок. Отже основано відділ ч. 9, та вибрано зараз і урядниць, а саме: Марію Набережну, як голову, Катерину Ґаламай як писарку, а Христину Цепко як скарбницю. Рішено, щоб відбувати збори в першу неділю по першім кожного місяця. Праця в нашому відділі вже почалася. Ми влаштували свято в память Ольги Басараб, яка принесла $12. Збіркою занявся І. Семинюк і Катерина Ґаламай. Жертви зложили: Катерина Ділай, І. Семинюк, Р. Ґаламай, М. Набережний, І. Цепко, Н. Марець, М. Ґіряк по $1; Т. Мураль 75 ц.; Юлія Боґус, П. Доруш, А. Мінко по 50 ц. Решту зібрано дрібними датками, й разом вислано через Обєднання $12, призначуючи по $6 на Рідну Школу й визвольну боротьбу.

Катерина Ґаламай, секр

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА РАЙСКИ, ПОВ. ЛІСКО.

На просьбу наших братів з рідного села, які взялися до будови Народного Дому і читальні Просвіти, в Америці завязався збірковий комітет, який вже працює кільканацять місяців серед наших односельчан в містах: Пітсбурґ, Плейнс, Пасайк і Скрентон. Та це ще замало. Є ще багато таких односельчан, що до тепер не дали своєї лепти на ту ціль. Ми хотіли би притягнути до цеї справи всіх і в той спосіб дати нашому селу дійсну поміч. Бож всі ми, що виїхали сюди до Америки, знаємо, які тяжкі відносини панували на наших рідних землях А тепер ці відносини не тільки, що не поправилися, але ще погіршилися.

Пишуть нам зкраю, що наші „опікуни" поляки мають в нашім селі свою школу і в ній вчать також наших дітей. Учитель є з мазурів і не розуміє ні слова нашої мови, а діти не розуміють його. Хиба може бути яка користь з такої школи? Дитина виходить з неї без ніякої науки. А нашим ворогам байдуже. Чим темніший нарід, тим лекше його тримати в ярмі.

Батьки дітей зрозуміли, що їх діти пропадуть для свого народу, коли не будуть мати належного знання, не будуть знати його минувшини та теперішних змагань до волі. Вони почали радитись що робити, щоби їх діти не пропали, щоби знали чиї вони сини і дочки, за що їх край в неволі. У висліді нарад вони порішили, що треба збудувати в селі дім Просвіти, такий де діти могли би сходитися, уряджувати курси українознавства; де містилася6 читальня, кооператива, а також по можности варстат обуви. Дім цей мав би коштувати $1,000. Площу вже мають куплену за 180 злотих від Юрка Зинчака, повище Бука. Також мають двайцять тисяч штук цегли, котру самі селяни виробили. Як би її забракло, то готові ще більше виробити. Тепер вони хочуть забиратися до будови, але потрібна їм ще грошева підмога, про яку вони просять нас. Ми повинні всі, як один, відгукнутися на їх прохання й чимскорше прийти їм з помочею в їх доброму почині. Тим ми покажемо нашим братам, що хоч ми далеко від рідного села, але ми не забуваємо про нього і бажаємо нашим братам найкращого успіху в їх народній роботі. Ті односельчани, що ще не відозвались на заклик, повинні це якнайскорше зробити. Можна писати до мене, а я уділю ближчих інформацій щодо комітету і збірки.

М Микита,

64 Poplar Street. Plains, Pa.